

УДК:351

Мельник В. М.,
аспірант кафедри регіонального
управління, місцевого
самоврядування управління
містом НАДУ

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ВІТЧИЗНЯНОМУ МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ

Анотація. У статті визначено рівень впровадження інновацій у вітчизняному місцевому самоврядуванні, описано кращий досвід впровадження інновацій, запропоновано шляхи подолання недоліків у формуванні цілісної інноваційної системи у сфері місцевого самоврядування.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, органи місцевого самоврядування, інноваційна політика, стратегія, програма.

Мельник В.М.,
аспірант кафедри регіонального
управління, місцевого
самоуправління управління
городом НАДУ

ОПРЕДЕЛЕНИЕ УРОВНЯ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИЙ В ОТЕЧЕСТВЕННОМ МЕСТНОМ САМОУПРАВЛЕНИИ

Аннотация. В статье определен уровень внедрения инноваций в отечественном местном самоуправлении, описан лучший опыт внедрения инноваций, предложены пути преодоления недостатков в формировании целостной инновационной системы в сфере местного самоуправления.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, инновационное развитие, органы местного самоуправления, инновационная политика, стратегия, программа.

Valentyna Melnyk
apostgraduate student of Regional
management, self- government
city management NAPA

DETERMINING THE LEVEL OF INNOVATIONS IN THE NATIONAL LOCAL SELF-GOVERNMENT

Anotatsiya. U article the level of innovation in the national local government, describes best practice innovation, the ways to overcome deficiencies in the formation of a coherent system of innovation in local government.

Keywords: innovation, innovation, innovation development, local governments, innovation policy, strategy, program.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Динаміка розвитку

сучасного суспільства визначається ефективністю інноваційних процесів, що відбуваються в різних сферах життя. Нова модернізаційна стратегія розвитку нашої держави передбачає забезпечення збалансованої представницької демократії, сильного самоврядування.

На сьогодні питання інноваційного управління значною мірою розроблене в економічній науці; низка наукових праць присвячена інноваціям у системі освіти, а також інноваційним муніципальним технологіям; останніми роками з'явилися наукові праці щодо інновацій в управлінні суспільним розвитком, що зумовлено усвідомленням потреби у розробці нових державно-управлінських механізмів. Разом із тим, питання інноваційного регіонального і місцевого управління інноваційного розвитку територіальних громад органами місцевого самоврядування є недостатньо розробленими [5, с.430].

Інтереси територіальних громад України вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження їх науково-технологічного потенціалу, забезпечення ефективнішого його використання для подолання кризових явищ у економічному та соціальному розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Проблемам територіальної громади та її інноваційного розвитку присвячені численні публікації досвідчених вчених. Вагомий внесок у дослідження цієї проблеми зробили О.В.Батанов, В.М.Вакуленко, М.С.Дністрянський, М.І.Долішній, Я.Ф.Жовнірчик, В.М.Князєв, А.А.Коваленко, М.Х.Корецький, В.В.Кравченко, В.С.Куйбіда, О.Ю.Лебединська, Н.Р.Нижник, М.Ф.Орзіх, М.К. Орлатий, С.Є.Саханенко, Т.С.Смирнова, А.В.Степаненко, Ю.П. Сурмін, Ю.П.Шаров та ін.

Виділення невирішених раніше аспектів загальної проблеми, яким присвячується стаття. Водночас вивчення наявних вітчизняних джерел показує, що більшість складових цієї сфери аналізу залишаються недостатньо дослідженими. Крім того, існує потреба в узагальненні й врахуванні кращого досвіду впровадження інновацій у місцевому самоврядуванні, нових факторів стосовно територіальної організації місцевого самоврядування, передусім за рахунок постіндустріальних елементів розвитку, інформатизації й комп'ютеризації суспільства, поступальних змін в українському суспільстві.

На сьогодні, є окремі зрушення у сфері реалізації завдань, пов'язаних із проблематикою інновацій у сфері публічно-управлінської діяльності місцевого самоврядування:

- формування інноваційної моделі розвитку регіону (району) чи населеного пункту (на базі «економіки знань»);
- пошукі інвестицій для інноваційних напрямів, залучення іноземних інвестицій для місцевого (регіонального) розвитку;

- розвиток мережі інноваційних структур (створення бізнес-центрів), розвиток підприємництва;
- управління якістю публічних послуг ISQ 9001:2000 (International Standart Organization – міжнародний стандарт управління якістю адміністративних послуг);
- інституціональний розвиток муніципального консалтингу як засобу впровадження знань у діяльність органів місцевого самоврядування;
- культурно-економічна регіоналізація (локалізація високорозвинених зразків, стандартів культурно-економічної діяльності, інноватизація соціального середовища).

Там, де позиція посадових осіб щодо впровадження публічно-управлінських інновацій є активною, мають місце досягнення у зазначених вище напрямках діяльності. Ці досягнення можуть бути вагомими, якщо надаватиметься державнаорганізаційна та матеріально-фінансова підтримка.

Формування цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження – визначити рівень впровадження інновацій у вітчизняному місцевому самоврядуванні. Мета статті потребує розв'язання конкретних завдань: 1) описати кращий досвід упровадження інновацій; 2) запропонувати шляхи подолання недоліків у формуванні цілісної інноваційної системи у сфері місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Світовою практикою напрацьовано три типи стратегій інноваційного розвитку:

- стратегія перенесення (використання зарубіжного науково-технічного потенціалу та перенесення його досягнень на терени власної економіки);
- стратегія запозичення (освоєння виробництва високотехнологічної продукції, що вже вироблялася в інших країнах, шляхом використання власної дешевої робочої сили та наявного науково-технічного потенціалу);
- стратегія нарощування (використання власного науково-технічного потенціалу, залучення іноземних учених і конструкторів)[1, с. 61].

В Україні переважають ознаки першого та, частково, другого типу інноваційного розвитку. Для України домінуючим повинен стати останній шлях розвитку, що базується на використанні стратегії нарощування інноваційного потенціалу в наперед визначених державою пріоритетних напрямках науково-технічного прогресу. У цьому зв'язку вітчизняну науку потрібно визнати найвищим національним пріоритетом, ресурсне забезпечення якого слід здійснювати першочергово [4, с. 157].

Сучасний розвиток демократії в Україні вимагає вдосконалення механізмів взаємодії громадян і держави, її методів та форм. У контексті активізації формування громадянського суспільства в Україні найактуальнішими питаннями сьогодення є налагодження ефективної

взаємодії між владою та суспільством, створення дієвих механізмів цього процесу.

Органи місцевого самоврядування України все більше розуміють необхідність тісної співпраці з громадськістю. Першими містами України, що почали залучати громадськість до процесу прийняття рішень були такі як: Комсомольськ, Бердянськ, Черкаси, Славутич та інші. Вони і зараз надають приклади ефективної співпраці з населенням та спільного з громадою вирішення усіх проблемних питань територіального розвитку. Окрім громадських слухань, опитувань громадської думки, створення груп волонтерів, також проводяться заходи щодо громадської просвіти населення у співпраці з місцевими засобами масової інформації, громадськість залучається до таких сфер як соціально-економічний розвиток та стратегічне планування. На особливу увагу заслуговує Статут м. Комсомольська. Це був перший статут міської незалежної української держави. У ньому не тільки визначені основні методи, напрями діяльності та розвитку місцевої громади, але, досить чітко, прописані різноманітні форми взаємодії місцевої влади з громадськістю. Кожній з цих форм присвячена окрема глава, де прописані конкретні механізми та можливості їх реального застосування.

Досить ефективно співпрацює з громадськістю місцева влада м. Славутич Київської області. Починаючи з 1996 року у місті проходять щорічні громадські збори. Із 1998 року міська влада почала активно залучати громадськість до процесу прийняття рішень [10, 12].

Міський голова м. Славутич В. Удовиченко цей процес характеризує так: «Починаючи з 1998 року до вирішення питань життєдіяльності міста Славутича залучалась громадська думка жителів міста. З цього часу створювалась модель місцевої демократії. Не лише до реалізації стратегії розвитку міста, а й до її розробки через різноманітні форми спілкування на громадських зборах, муніципальних слуханнях, засіданнях «Громадської ради з розвитку міста», прямих телефірах з представниками міської влади, керівниками підприємств, установ та організацій, ділових іграх, в діяльності громадської приймальні залучається найширше коло соціально-активної частини населення Славутича».

У Славутичі запроваджено систему управління якістю на засадах ДСТУ ISO 9001:2001, тому що це дієвий інструмент підвищення не тільки ролі та рівня роботи виконавчих органів, а й відповідальності перед громадянами за рівень послуг, які були надані. Під час впровадження системи управління якістю спеціальною робочою групою міста, до якої увійшли представники владних структур та громадськості, було розроблено Кодекс етики, честі, порядності, добросовісного та ефективного управління Славутицької територіальної громади. Метою впровадження Кодексу є створення сприятливих і якісних умов життя, зміцнення доброзичливих взаємин славутичан, здійснення добросовісного

і ефективного управління міською владою. У 2008 році у м.Славутичі реалізовано інформаційний проект «Електронне місто», який є першим етапом створення глобальної геоінформаційної системи Славутицької міської громади. За допомогою ГІС можна вивчити і змоделювати тенденції в плановій зоні комерційної діяльності, прогноз перспективних територій, можливі транспортні маршрути та багато іншого. Нові інформаційні технології можуть змінити зміст діяльності місцевих влад, «обличчя місцевої демократії». Цей процес на користь самих громадян, які отримують потужний важіль впливу на владу та ефективного контролю над нею.

Задля підтримки малого бізнесу працює Міжнародний центр розвитку бізнесу «Славутич - ХХІ століття». Його діяльність спрямована на розвиток підприємницьких структур, реалізацію інвестиційних проектів, реформування системи соціальних послуг.

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати, що інноваційна діяльність «Громадської ради з розвитку міста Славутича» є однією із вдалих форм удосконалення організації управління містом, залучення громадської ініціативи до реалізації подальшого розвитку економіки міста через її реструктуризацію, розширення виробництва, сфери послуг, створення нових робочих місць і в кінцевому результаті - зростання добробуту міської громади.

Починаючи з 1997 року, у м. Черкаси громадськість також активно залучається до вирішення місцевих проблем. У місті реалізовується така форма взаємодії з громадськістю як створення вуличних, квартальних, мікрорайонних громадських комітетів. Вони займаються вирішенням конкретних місцевих проблем: комунальних, соціальних та ін. Для більшої їх координації та вдосконалення системи взаємодії з місцевою владою, у складі органів місцевого самоврядування були створені так звані Управи мікрорайону. Управа має своє власне приміщення, усі необхідні засоби зв'язку, представника правоохоронних органів, лікаря та працівника соціально-культурної сфери[9].

Курс по вирішенню деяких соціальних проблем міста взяла місцева влада Броварів Київської області в рамках реалізації проекту «Толока».

Для мінімізації значної кількості соціальних проблем органам місцевого самоврядування доводиться шукати нові інструменти та нові ресурси. Одним із таких інструментів, може бути механізм соціального партнерства, коли до вирішення місцевої соціальної проблеми залучаються місцеві громадські організації зі своїми власними ресурсами, а місцева влада надає їм фінансування з місцевого бюджету. Аби це фінансування було найбільш ефективним та прозорим має бути забезпечено конкурсний механізм визначення кандидатів на фінансування.

У 2003 році за фінансової підтримки Міністерства у справах міжнародного розвитку Великої Британії (DFID) розпочала свою

діяльність Програма "Демократизація України: програма малих проектів"[7, с.7 - 12].

Мета Програми-перевести процес демократизації зі сфери політичного спілкування до рівня людей у громаді. Програма "Демократизація України" стосується зміни ставлення, відносин і сприйняття у громадах, а також демократизації усєї країни шляхом розбудови громад як за географічною ознакою, так і за ознакоюспільнихінтересів. Програма працює задля надання можливості людям у громадах особливо незаможним і соціальновразливим мати більший вплив на формування та прийняття владних рішень на місцевому рівні та якість послуг, які єважливими для їхнього життя.

Хоча Програма впроваджується лише у двох областях - 10 громадах Львівської та Донецької області - це справжній крок на шляху до демократизації України, оскільки здобутки Програми широко розповсюджуються по всій країні і їх можна поступово відтворити поза географічними межами даної Програми.

Основні зусилля Програми були спрямовані на апробацію в Україні інноваційних моделей демократії участі й розвитку громади. Ці моделі можуть використовуватись іншими громадами. Усі, хто був залучений до реалізації Програми на місцевому рівні, зможуть використовувати здобуті знання та досвід в подальшому в інших ситуаціях, розв'язуючи інші проблеми, в інших ініціативах і у такий спосіб збільшуючи вплив громадськості на впровадження змін та розв'язання місцевих проблем .

У рамках Програми у громадах Бродів, Дрогобича, Самбора, Сокаля та Червонограда (Львівська область) та Артемівська, Вугледара, Єнакієвого, Тельманового і Тореза (Донецька область) коаліції неурядових організацій у партнерстві з іншими зацікавленими особами, в тому числі владою, підприємцями, засобами масової інформації, розробили та реалізували свої проекти, спрямовані на активізацію незахищених верств населення та розвиток громад.

Проекти на місцевому рівні поступово перетворилися з таких, що реалізовувалися для цільової аудиторії, на ті, що виконуються разом з ними. Активну участь у плануванні, виконанні та оцінці ефективності проектів брали місцеві активісти, соціально вразливі верстви населення, люди похилого віку, непрацевлаштована молодь і безробітні жінки, люди з обмеженими можливостями, неповносправні, батьки, що виховують неповносправних дітей, діти-сироти та діти по збавлені батьківського піклування.

У дев'яти громадах Програми підписано Суспільні договори між місцевою владою та громадськими організаціями. Це стало можливим завдяки неполітичності створених коаліцій, об'єднанню усіх зацікавлених осіб навколо спільно визначених проблем та орієнтації на відкрите

співробітництво, що сприяло зміцненню довіри та готовності до спільної відповідальності [11].

У 1998 році за підтримкою Міжнародного фонду соціальної адаптації й Асоціації бізнес-інкубаторів і інноваційних центрів Польщі була створена Українська Асоціація бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів. Завдання Асоціації полягає в сприянні практичної реалізації загальнодержавних, регіональних, місцевих і міжнародних програм, спрямованих на розвиток підприємництва шляхом сприяння створенню і підтримки діяльності бізнес-інкубаторів, технопарків та інших інноваційних структур [8].

Один з результатів діяльності Асоціації – це створення в м. Біла Церква інноваційного бізнес-інкубатора – першого класичного бізнес-інкубатора в Україні. За його допомогою надана підтримка розвитку і становленню багатьох фірм. У його стінах діють Центр підтримки підприємців, консалтингове агентство, навчальний центр менеджменту, рекламне агентство, кредитний союз, громадська приймальня, центр соціально-психологічної і медичної реабілітації, об'єднана профспілка працівників малого і середнього бізнесу, аптека, кафе.

У 2002 році в Україні був прийнятий Закон України “Про інноваційну діяльність” [2], який дає можливості і підтримку щодо створення бізнес-інкубаторів як самою державою, так і органами місцевого самоврядування.

Логічним продовженням Програми стало створення трьох технопарків:

- технопарк “Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка і сенсорна техніка” (м.Київ);
- технопарк “Інститут монокристалів” (м.Харків);
- технопарк “Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона” (м.Київ).

Ряд програм і проектів представлено в Одеському та інших регіонах України, де працює цілий ряд організацій: Британський Фонд "НОУ-ХАУ", проекти Міжнародного Фонду "Відродження", ряд програм ТАСІС і АМР США, що надають "стандартний" набір навчальних, консультаційних і інформаційних програм як починаючим, так і підприємцям, що продовжують свій бізнес.

Ідею створення Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України підказало саме життя. Фонд за своїм статусом є центральною науково-методичною, консультативною та координуючою установою, створеною для підтримки місцевого самоврядування в Україні. Фонд повністю довів свою здатність погоджувати діяльність державних та громадських інституцій у сфері місцевого самоврядування, розробив низку концептуальних документів та законопроектів з питань місцевого і регіонального розвитку, започаткував проведення масштабних загальнонаціональних акцій. У 2003 році Фондом запроваджено

Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування, який сприяє пошуку найбільш ефективних, інноваційних шляхів та конкретних методів якнайшвидшого вирішення проблем місцевого і регіонального розвитку. На сучасному етапі муніципальної реформи Фонд відстоює інноваційний напрям, пов'язаний із формуванням дієздатних та самодостатніх територіальних громад у контексті розв'язання проблем їх ресурсного забезпечення тощо. Головною метою його діяльності в цьому напрямі є визначення джерел та пошук механізмів використання основних і додаткових ресурсів місцевого й регіонального розвитку [6].

Найвдалішою формою роботи Фонду стали щорічні Всеукраїнські муніципальні слухання. У 2012 році позитивним прикладом є співпраця Державного Фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні та Швейцарсько – українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO щодо реалізації у рамках Всеукраїнського конкурсу проектів і програм розвитку місцевого самоврядування проекту, спрямованого на розвиток територіальних громад. Сучасні інформаційні технології дають можливість якісно проводити підвищення кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад без відриву від виробництва з максимально позитивним результатом щодо конкретного проекту місцевого і регіонального розвитку. Навчальний дистанційний курс «Управління проектами з питань місцевого та регіонального розвитку», сформована спільнота практиків інновацій та розвитку місцевого самоврядування стали яскравим початком позитивних змін у процесах об'єднання зусиль місцевих органів влади, громадськості та партнерських організацій щодо вирішення проблемних питань розвитку територій, формування нової сучасної ідеології муніципального розвитку України [3, с. 58].

В Україні діє Програма розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Даний Проект працює з 1000 місцевих громад для забезпечення сталого розвитку сільських територій шляхом впровадження ініціатив та відродження громад для реального покращення рівня їх життя на місцевому рівні. Крім того, підтримується співпраця громад з обласними, районними та місцевими органами влади за допомогою розвитку та реалізації багатостороннього партнерства між громадами та місцевою владою, приватним сектором та міжнародними донорськими організаціями, внаслідок якого створюється відчутне покращення якості життя на селі.

Не менш актуальним, на сьогодні, є створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). Практикою доведена ефективність діяльності ОСББ в містах і містечках України.

Куликівська районна рада Чернігівської області постійно працює по впровадженню принципів належного врядування, забезпеченню реалізації

демократичних засад на території району: розроблено і затверджено Стратегію соціально-економічного розвитку Куликівського району Чернігівської області, Кодекс етики, створену Громадську раду при голові районної ради, значна увага приділяється роботі з молоддю, депутати районної ради опікуються проблемами багатодітних та проблемних сімей, створена та діє районна Асоціація місцевих рад, розроблено і затверджено Статути чотирьох територіальних громад. Постійна увага приділяється діяльності органів самоорганізації населення та ОСББ, участі у Всеукраїнському конкурсі проектів та програм розвитку місцевого самоврядування.

Інтереси територіальних громад України вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження їх науково-технологічного потенціалу, забезпечення ефективнішого його використання для подолання кризових явищ у економічному та соціальному розвитку.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проаналізувавши впровадження інновацій та кращих практик у місцевому самоврядуванні можна зробити такі висновки:

- синтез наукових результатів інноваційної теорії розвитку місцевого самоврядування показав, що саме інноваційна діяльність визначає розвиток територіальних громад. Важливим моментом є те, що успіх досягається лише за умови систематичного та неперервного впровадження інноваційних розробок, а не їх поодиноких проявів;

- стан інноваційного розвитку місцевого самоврядування України характеризується обмеженістю застосування щодо зародження, розвитку та розповсюдження інновацій і потребує запровадження гнучких важелів державного та регіонального управління, зокрема шляхом формування і реалізації стратегії регіонального розвитку інноваційної діяльності;

- інтереси територіальних громад України вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження їх науково-технологічного потенціалу, забезпечення ефективнішого його використання, розробку та впровадження інноваційної політики в сфері місцевого самоврядування для подолання кризових явищ у економічному та соціальному розвитку;

- організаційна структура влади, що регулює питання інноваційної діяльності в Україні, характеризується відсутністю чіткого зв'язку як між рівнями влади, так і між функціональними підрозділами. Тому в організаційних структурах регіональних державних адміністрацій та виконавчих комітетах міст слід передбачити функціонування спеціалізованих відділів з питань науково-технологічного та інноваційного розвитку для вироблення спільної регіональної інноваційної політики та інноваційно-координаційних рад для об'єднання учасників наукової, виробничої та фінансової сфери регіону;

- прийняті в Україні нормативно-правові документи потребують удосконалення положень розробки механізму закріплення джерел фінансування розвитку регіональних інноваційних процесів, підвищення юридичної відповідальності посадових осіб за невиконання існуючих законодавчо-нормативних актів у сфері інноваційної діяльності;

- основним недоліком у формуванні цілісної інноваційної системи у сфері місцевого самоврядування є відсутність стратегії переходу територіальних громад до інноваційної моделі розвитку, неналежне використання методів наукового планування на всіх рівнях управління (системного аналізу, прогнозування, оптимізації, програмно-цільових методів управління тощо), недостатній рівень інноваційної культури працівників органів місцевого самоврядування;

- органами місцевого самоврядування накопичений унікальний своєрідний досвід у напрямку подолання кризових явищ, забезпечення життєдіяльності регіонів, вирішення на високому рівні питань місцевого самоврядування. Такий досвід варто узагальнювати, пропагувати та розповсюджувати, вводити у практику взаємного інноваційного обміну в регіонах.

Він надзвичайно корисний і для відпрацювання ефективної загальнодержавної політики в Україні.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі будуть спрямовані на дослідження шляхів оптимізації реалізації інновацій у територіальній громаді органами місцевого самоврядування в Україні.

Використані джерела інформації:

1. Антоненко В.О. Інноваційний розвиток міста Бровари: Наук. вид.: - К.: Вид-во ТОВ «Промінь», 2007.- 176 с.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
3. Збірник інформаційно-методичних матеріалів щодо проведення Всеукраїнського конкурсу проектів і програм розвитку місцевого самоврядування/ Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні. – К., 2012. – 72 с.
4. Інноваційна стратегія українських реформ / А. Гальчинский, В. Геєць, А. Кінах, В. Семиноженко. – К.: Знання, 2002. – 336 с.
5. Основи регіонального управління в Україні: підручник // авт. упоряд.: В.М. Вакуленко, М.К. Орлатий, В.С. Куйбіда та ін./ заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. – К.: НАДУ, 2012. – 576 с.
6. Положення про Всеукраїнський конкурс проектів і програм розвитку місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.municipal.gov.ua/>.
7. Посібник з розвитку громад: Практичний poradnik для небайдужих/ Кол.авт.: Л.О.Єльчева, І.М. Ібрагімова та ін.; - К., 2007. 458 с.
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 1999 року №2311 «Про нормативно-правові акти щодо забезпечення реалізації Закону України «Про

- спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>.
9. Сайт Журналу «Наша громада». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dobrobut.org.ua/>.
10. Сайт Комсомольської міської ради Полтавської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.komsomolsk.org.ua/>.
11. Сайт Програми "Демократизація України: програма малих проєктів" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.groups.google.com.ua/>.
12. Сайт Славутицької міської ради Чернігівської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.investing.org.ua/>.

Рецензент: Жовнірчик Я.Ф., д.держ.упр.

УДК:35

Чувпило В.В.,
аспірант Академії
муніципального управління

ПРОГРАМНИЙ ПІДХІД У РЕГУЛЮВАННІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Анотація. У статті досліджено використання програмного підходу в регулюванні земельних відносин на місцевому рівні. Проаналізовано регіональні та міську програми щодо покращення та упорядкування земельних відносин у Дніпропетровській області та місті Кривий Ріг.

Ключові слова: земельні ресурси, земельні відносини, земельний кадастр, програмний підхід у регулюванні земельних відносин.

Чувпило В.В. ,
аспірант Академії
муніципального управління

ПРОГРАММНЫЙ ПОДХОД В РЕГУЛИРОВАНИИ ЗЕМЕЛЬНЫХ ОТНОШЕНИЙ НА МЕСТНОМ УРОВНЕ

Аннотация. В статье исследовано использование программного подхода в регулировании земельных отношений на местном уровне. Проанализированы региональные и городская программы по улучшению и упорядочению земельных отношений в Днепропетровской области и городе Кривом Роге.

Ключевые слова: земельные ресурсы, земельные отношения, земельный кадастр, программный подход в регулировании земельных отношений.